

Anvisningar om anskaffning av utbildning och samarbete med andra aktörer

Anvisningar till utbildningsanordnare som beviljats tillstånd att ordna yrkesinriktade examina och yrkesutbildning från den 1 januari 2018

Anskaffning av utbildning enligt 30 §

En utbildningsanordnare som beviljats tillstånd att ordna yrkesinriktade examina och yrkesutbildning i enlighet med 3 kap. i lagen om yrkesutbildning (531/2017) kan enligt 30 § skaffa examensdelar, examensutbildning samt övrig utbildning i enlighet med anordnartillståndet av en annan anordnare av yrkesutbildning eller övrig utbildning, av någon annan offentlig aktör eller av någon annan privat sammanslutning eller stiftelse. Med andra utbildningsanordnare avses till exempel anordnare av gymnasieutbildning eller högskolor. I regel ska en utbildningsanordnare dock själv ordna åtminstone de obligatoriska delarna enligt examensgrunderna ifråga om sådana examina som utbildningsanordnaren har tillstånd att ordna. Utbildningsanordnaren kan genom att skaffa utbildningstjänster komplettera den utbildning utbildningsanordnaren själv ordnar, men inte låta bli att ordna utbildningen eller examen.

I syfte att möjliggöra en studerandes individuella val kan utbildningsanordnaren dessutom skaffa andra examens- och utbildningsdelar eller stödåtgärder för förvärvande av kunnande av ovan nämnda aktörer. När det är fråga om en hel examen innehåller reglerna för uppbyggnaden av examensgrunden restriktioner för hur många delar av andra examina som får ingå i en examen. Om det däremot gäller enskilda examensdelar är en huvudregel att utbildningsanordnaren inom ramen för sitt anordnartillstånd måste kunna ordna minst hälften av den utbildning som ingår i den studerandes personliga plan för kunnandet. Med stödåtgärder avses i 30 § annat kunnande än det som ingår i examens- eller utbildningsgrunderna, exempelvis färdigheter eller tjänster som förvärvas på arbetsverkstäder eller i någon annan stödverksamhet och som stöder deltagandet i examensutbildning och förhindrar att den studerande avbryter studierna.

Hela examina får inte skaffas av andra aktörer. Undantag från detta är de utbildningsanordnare som i anordnartillståndet beviljats en utvidgad uppgift att ordna läroavtalsutbildning enligt 27 § 1 mom. (se närmare nedan). I alla lägen (även i fråga om den som fått i uppgift att ordna utvidgad läroavtalsutbildning) får man endast skaffa bedömningen av en examensdel eller utbildningsdel av en sådan utbildningsanordnare som beviljats tillstånd att ordna ifrågavarande examen eller utbildning i enlighet med lagen om yrkesutbildning.

Om en utbildningsanordnare skaffar en examensdel och bedömningen av kunnandet av en annan utbildningsanordnare, är det den utbildningsanordnare som har bedömt kunnandet i examensdelen som ska utfärda betyg över examensdelen. Även om den examen som en studerande avlägger innehåller examensdelar som den studerande har avlagt via anskaffad utbildning, är det emellertid den utbildningsanordnare som har utarbetat den personliga utvecklingsplanen för kunnandet, det vill säga har anskaffat utbildningen, som utfärdar examensbetyg.

En utbildningsanordnare kan i anordnartillståndet beviljas rätt till en uppgift att ordna utvidgad läroavtalsutbildning enligt 27 § 1 mom. Utbildningsanordnare som beviljats ovan nämnda uppgift kan skaffa examensutbildning och bedömning av de studerandes kunnande så att hela examen ordnas i form av

läroavtalsutbildning, samt utbildningar som fördjupar eller kompletterar yrkeskompetensen, av utbildningsanordnare som beviljats tillstånd att ordna respektive utbildning samt av andra aktörer som beviljats motsvarande tillstånd. Däremot är det den utbildningsanordnare som har tillstånd att ordna examen eller examensdelar som ska bedöma de studerandes kunskaper och utfärda betyg. Om utbildningsanordnaren har skaffat en examensutbildning som omfattar hela examen i form av en läroavtalsutbildning och även bedömningen av kunnandet på basis av ett tillstånd att ordna utvidgad läroavtalsutbildning, utfärdas examensbetyget av den utbildningsanordnare av vilken hela examen skaffats, dvs. som beviljats tillståndet att ordna ifrågavarande examen och utbildning.

Utbildningsanordnaren ansvarar för anordnandet av utbildningen, även om den skulle ha förvärvats på ovan nämnda villkor. De studerande är under hela studietiden studerande hos den ansvariga utbildningsanordnaren. Denne ansvarar för att de examina, de examensdelar och den utbildning som skaffats ordnas i enlighet med lagen om yrkesutbildning. Utbildningsanordnaren ansvarar för utarbetandet och uppdateringarna av de studerandes personliga utvecklingsplan för kunnandet. I finansieringssystemet räknas den studerandes prestationer den utbildningsanordnare till godo, som skaffat utbildningen. De prestationer som beaktas är de studerandeår som grundar sig på den studerandes PUK, de examensdelar och examina som den studerande ska avlägga samt de andelar som grundar sig på genomslagsfinansiering. Med avseende på utbildningsanordnare av vilka utbildning anskaffas, beaktar finansieringssystemet inte alls deras andel som prestationer, eftersom det är frågan om avgiftsbelagd serviceverksamhet enligt 31 § i lagen om yrkesutbildning.

Samarbetet med aktörer som på företagsekonomiska grunder erbjuder utvecklingstjänster gällande kunnande

Enligt 52 § i lagen om yrkesutbildning ska utbildningsanordnaren erbjuda de studerande möjlighet att avlägga examen eller en examensdel även utan deltagande i examensutbildning samt i samarbete med sådana aktörer som på företagsekonomiska grunder erbjuder utvecklingstjänster gällande kunnande. Eftersom examenssystemet för yrkesutbildning är oberoende av på vilket sätt den studerande förvärvat sitt kunnande, kan han eller hon avlägga yrkesexamen eller examensdelar oavsett var och hur det kunnande som ska påvisas i examen har förvärvats. I praktiken kan utbildningsanordnaren och en aktör som erbjuder utvecklingstjänster som gäller kunnande komma överens om att de studerande som köper utbildningstjänster på **företagsekonomiska** grunder hänvisas till att söka sig till att avlägga examen eller examensdelar hos en som samarbetspart fungerande utbildningsanordnare, som har tillstånd att ordna yrkesinriktad utbildning. Därmed är det utbildningsanordnaren som ansvarar för den personliga tillämpning som krävs enligt lagen. I praktiken innebär det att utbildningsanordnare är den som antar den studerande som studerande hos sig och utarbetar en personlig utvecklingsplan (PUK) för hans eller hennes kunnande när han eller hon kommer för att avlägga sitt första yrkesprov. Om den studerande redan har den kompetens som behövs, behöver man närmast bara planera hur detta ska påvisas. Därtill ordnar utbildningsanordnaren yrkesproven, samt tar emot och bedömer dem.

De studerande som förvärvat sitt kunnande hos en aktör som erbjuder **utvecklingstjänster gällande kunnande** på **företagsekonomiska** grunder är studerande hos utbildningsanordnaren från och med sitt första yrkesprov ända tills de uppnått samtliga kompetensmål, dvs. avlagt det sista yrkesprovet. Studerande som kommer direkt till yrkesproven inbringar emellertid inga studerandedagar som ingår i ett studerandeår. På det antal studerandedagar som ingår i studerandeåren för dessa studerande tillämpas

32 § 2 mom. i lagen om finansiering av undervisnings- och kulturverksamhet (532/2017), eftersom de studerande i det fallet inte alls deltar i utbildning som ordnas i utbildningssanordnarens inlärningsmiljöer eller på olika arbetsplatser. Däremot beaktas de examensdelar och examen som studerande avlagt i utbildningsanordnarens prestations- och genomslagsfinansiering. Utbildningsanordnaren får prestations- och genomslagsfinansiering för dessa studeranden på samma grunder som för sina övriga studerande.

Utbildningsanordnarna får dock inte sälja **utvecklingstjänster gällande kunnande** r som gäller anordnande av examina eller beviljande av examina till aktörer som erbjuder tjänster på **företagsekonomiska** grunder. Sådana examina och examensdelar som avses i 31 § i lagen om yrkesutbildning kan ordnas som avgiftsbelagd service endast då det är frågan om anskaffande av utbildning enligt 30 §. I det fallet är både den som anskaffar och den som säljer **utvecklingstjänster gällande kunnande** r sådana utbildningsanordnare som beviljats tillstånd att ordna yrkesinriktad utbildning.

Anvisningar till aktörer som på företagsekonomiska grunder erbjuder utvecklingstjänster gällande kunnande

Aktörer som på **företagsekonomiska** grunder erbjuder **utvecklingstjänster gällande kunnande och** som inte har beviljats anordnartillstånd enligt 3 kap. i lagen om yrkesutbildning (531/2017), får ordna utbildning i syfte att avlägga yrkesinriktade examina eller examensdelar. Det gäller till exempel sådana aktörer med vilka examenskommissionerna hade ingått avtal om anordnande av examina enligt den upphävda lagen om yrkesinriktad examensutbildning. Den som inte har ett anordnartillstånd enligt lagen om yrkesutbildning får från och med den 1 januari 2018 inte längre ta emot yrkesprov eller bevilja examina.

Samarbetet med utbildningsanordnare som har beviljats tillstånd att ordna yrkesinriktade examina och utbildningar

Aktörer som på företagsekonomiska grunder erbjuder **utvecklingstjänster gällande kunnande** kan komma överens om samarbete med utbildningsanordnare som beviljats anordnartillstånd. Utbildningsanordnare som beviljats tillstånd att ordna examina och utbildningar enligt 52 § i lagen om yrkesutbildning ska erbjuda de studerande möjlighet att avlägga examen eller examensdelar i samarbete med sådana aktörer som erbjuder utvecklingstjänster gällande kunnande på **företagsekonomiska** grunder. Detta möjliggör ifrågavarande aktörers verksamhetsförutsättningar också inom ramen för det nya systemet och ger dem som deltar i de utbildningar som de ordnar möjlighet att avlägga yrkesexamina eller examensdelar. I praktiken kan en utbildningsanordnare som beviljats anordnartillstånd och en aktör som erbjuder **utvecklingstjänster gällande kunnande** komma överens om att de studerande som köper utbildningstjänster av aktören hänvisas till att söka sig till avläggande av examen eller examensdelar hos den ifrågavarande utbildningsanordnaren som fungerar som samarbetspart. Utbildningsanordnaren som har anordnartillstånd, får inte ta ut någon avgift av aktören som erbjuder **utvecklingstjänster gällande kunnande** för den tid utbildningsanordnaren ger sina studerande möjlighet att delta i yrkesprovet för att påvisa sitt kunnande.

De studerande som förvärvat kunnandet i utbildning som ordnas av aktörer som erbjuder **utvecklingstjänster gällande kunnande** är inte studerande hos utbildningsanordnaren under den tid de skaffar sig kompetensen. Utbildningsanordnaren som fungerar som samarbetspart antar dem som studerande hos sig när de kommer för att avlägga sitt första yrkesprov. Därefter är de studerande hos utbildningsanordnaren ända tills de nått det kompetensmål som ställts upp för deras del, dvs. tills de avlagt sitt sista yrkesprov. Utbildningsanordnaren får prestations- och genomslagsfinansiering för dem i enlighet med lagen om finansiering av undervisnings- och kulturverksamhet (532/2017).

Försäljning av utbildning till utbildningsanordnare som beviljats tillstånd att ordna yrkesexamina och yrkesutbildning

En utbildningsanordnare som beviljats tillstånd att ordna yrkesinriktad examen och utbildning får i enlighet med 30 § i lagen om yrkesutbildning skaffa utbildning av sådana aktörer som på företagsekonomiska grunder erbjuder **utvecklingstjänster gällande kunnande** (mer information om detta ingår i instruktionerna till utbildningsanordnarna). Utbildningsanordnaren får dock inte anskaffa bedömning av kunnandet av aktörer som på företagsekonomiska grunder erbjuder **utvecklingstjänster gällande kunnande** på . Bedömning av examens eller examensdelar får endast anskaffas direkt av en sådan anordnare av yrkesutbildning som beviljats anordnartillstånd för respektive examen. Den utbildningsanordnaren som har ett anordnartillstånd ansvarar för att examina, examensdelarna och utbildningen ordnas i enlighet med lagen om yrkesutbildning. Den aktör som på företagsekonomiska grunder erbjuder **utvecklingstjänster gällande kunnande** och som utbildningen skaffas av svarar i enlighet med anskaffningsavtalet endast för undervisningen och åtgärder i direkt anslutning till den. Även om den examen eller examensdel som de studerande ska avlägga skulle innehålla sådan utbildning som ordnats i form av anskaffad utbildning, räknas de studerande under hela studietiden som studerande hos den utbildningsanordnare som anskaffat utbildningen.

De studerandes rätt till studiestöd

Studerande som är i utbildning hos en aktör som erbjuder **utvecklingstjänster gällande kunnande** för att förvärva kompetens kan även framöver ha rätt till studiestöd. Enligt 4 a § i lagen om ändring av lagen om studiestöd (960/2017) kan studiestöd beviljas för annan utbildning som ordnas i Finland än sådan som står under offentlig tillsyn, om Folkpensionsanstalten på ansökan av utbildningsanordnaren har beviljat rätt till studiestöd för utbildningen. Förutsättningar för beviljande av rätt till studiestöd är att utbildningen motsvarar utbildning enligt lagen om yrkesutbildning (531/2017) och dess syfte är avläggande av en examen eller del av examen samt att övriga villkor för beviljande av studiestöd som anges i paragrafen uppfylls. Studerande som är i utbildning som anskaffats av en utbildningsanordnare som fått i uppgift att ordna utvidgad läroavtalsutbildning i enlighet med 27 § 1 mom. är studerande hos den utbildningsanordnare som anskaffat utbildningen och har rätt till studiestöd enligt 4 § i lagen om studiestöd (65/1994).